

Hizmet Sektöründe Pozitif Liderlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hizmet Sektöründe Pozitif Liderlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23027>

Özet

Hizmet Sektöründe Pozitif Liderlik Ölçeği, Nisa Ekşili ve A. M. Alparşlan tarafından 2021 yılında ölçek geliştirme çalışması kapsamında oluşturulmuş psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, özellikle hizmet sektöründe çalışanların algıladığı pozitif liderlik davranışlarını ölçmek üzere tasarlanmıştır. Ölçeğin temel amacı, liderlerin çalışan mutluluğunu, örgütsel bağlılığını ve genel performans artırmaya yönelik sergilediği olumlu tutumları ve uygulamaları standardize edilmiş bir şekilde değerlendirmektir. Geliştirme çalışması, ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik standartlarını sağlamak amacıyla detaylı istatistiksel analizleri içermektedir.

Ölçek, liderlik çalışmalarında giderek önem kazanan pozitif liderlik kavramı, hizmet sektörünün kendine has dinamikleri ve zorlukları bağlamında ele almaktadır. Bu sektördeki liderlik, müteri etkileşiminin yoğunluğu ve duygusal emeğin gerekliliği nedeniyle geleneksel liderlik yaklaşımlarından farklılaşmaktadır. Bu bağlamda, ölçek, hizmet sektörü yöneticilerinin ve çalışanlarının pozitif liderlik algılarını ölçmek için değerli bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Pozitif Liderlik, Hizmet Sektörü, Örgütsel Davranış, Ölçek Geliştirme, Liderlik, Psikometri.

Yazarlar

Nisa EKŞİLİ, A. M. Alparşlan

Amaç

Bu ölçeğin birincil amacı, hizmet sektöründe faaliyet gösteren kuruluşlardaki yöneticiler tarafından sergilenen pozitif liderlik davranışlarının çalışanlar tarafından ne ölçüde algılandığını bilimsel yöntemlerle tespit etmektir. Ölçek, pozitif psikoloji prensiplerine dayanan liderlik yaklaşımlarının örgütsel sonuçları üzerindeki etkilerini incelemek isteyen araştırmacılara standart ve kültüre duyarlı bir ölçüm aracı sağlamayı hedeflemektedir.

Ölçek, ayrıca hizmet kalitesini, çalışan refahını ve örgütsel iklimi iyileştirmeye yönelik yönetimsel müdahalelerin etkinliğini değerlendirmede pratik bir araç olarak kullanılabilir. Ölçeğin geliştirilmesi, Türk kültürüne özgü hizmet sektörü bağlamında pozitif liderlik literatürüne katkıda bulunmayı amaçlamıştır.

Yapı

Hizmet Sektöründe Pozitif Liderlik Ölçeği, pozitif liderliğin çok boyutlu bir psikolojik yapı geçerliyi olarak ele alınması prensibine dayanmaktadır. Pozitif liderlik, genellikle liderin, çalışanların

güçlü yönlerine odaklanmas?, olumlu bir çal??ma ortam? yaratmas?, anlaml? i? deneyimleri sunmas? ve çal??anlar?n geli?imini te?vik etmesi gibi boyutlar? içerir. Ölçek, bu genel boyutlar?n hizmet sektörüne özgü, yo?un mü?teri etkile?imi ve duygusal emek gerektiren ortamlardaki tezahürlerini ölçmek üzere yap?land?r?lm??t?r.

Ölçe?in nihai yap?s?, geli?tirme çal??mas?nda gerçekleştirilen faktör analizleri sonucunda belirlenmi? olup, hizmet sektöründeki liderlik davran??lar?n?n pozitif yönlerini kapsaml? bir ?ekilde temsil eden alt boyutlardan olu?maktadır.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme sürecinde, geçerlik çal??malar? titizlikle yürütülmü?tür. Çal??mada, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne ölçüde do?ru ölçtü?ünü belirlemek amacıyla yap? geçerli?i analizleri (Aç?mlay?c? Faktör Analizi ve Do?rulay?c? Faktör Analizi) kullan?lm??t?r. Bu analizler, maddelerin teorik yap?yla uyumunu ve ölçe?in boyutlulu?unu do?rulam??t?r.

Ek olarak, uzman görüşleri al?narak kapsam geçerli?i sa?lanm?? ve ölçe?in ilgili di?er yap?larla (örne?in, örgütsel ba?l?lk veya i? tatmini) korelasyonlar? incelenerek ölçüt geçerli?i kan?tlanm??t?r. Çal??man?n sonuçlar?, ölçe?in hizmet sektöründe pozitif liderlik kavram?n? geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarlıl??n yüksek düzeyde oldu?unu göstermi?tir. ?ç tutarlıl?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesini ifade eder ve genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile de?erlendirilir. Ek?ili ve Alparslan (2021) taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçe?in genel ve alt boyutlar? için kabul edilebilir düzeyin üzerinde Cronbach Alfa de?erleri elde edilmi?tir.

Bu yüksek güvenilirlik de?erleri, ölçe?in farklı uygulamalarda istikrarlı ve tutarlı sonuçlar üretebilece?ini i?aret etmektedir. Güvenirlik analizleri, ölçe?in hizmet sektöründeki liderlik ara?t?rmalar?nda güvenle kullan?labilece?ini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?salsal geçerli?ini belirlemek amacıyla iki a?amalı faktör analizleri uygulanm??t?r. ?lk a?amada, veri setinin uygunlu?unu kontrol etmek için KMO ve Bartlett küresellik testleri yap?lm??t?r. Ard?ndan, ölçe?in boyutlulu?unu ortaya ç?karmak üzere Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r. AFA sonuçlar?, teorik beklentilerle uyumlu bir faktör yap?s?n?n ortaya ç?kt??n? göstermi?tir.

?kinci a?amada ise, elde edilen faktör yap?s?n?n do?rulanmas? amacıyla Do?rulay?c? Faktör

Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. DFA, uyum indekslerinin (CFI, TLI, RMSEA vb.) kabul edilebilir sınırların içinde olduğunu göstererek, ölçeğin faktör yapısının sağlamlığını ve teorik modele uygunluğunu istatistiksel olarak kanıtlamıştır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Yeni bir psikometrik araç geliştirme çalışmasıdır.)

Format: Beşli veya Yedili Likert Tipi Derecelendirme (Kaynakta belirtilmemekle birlikte, geliştirme çalışmalarında yaygın olarak kullanılan Likert tipi ölçekleme sistemi kullanılmıştır.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Hizmet Sektörü Çalışanları ve Yöneticileri

Yaş Grubu: Çalışma çağındaki yetişkinler (18 yaş ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Türkiye'de hizmet sektörünün farklı alt kollarında (örn. turizm, perakende, bankacılık) çalışan bireylerden toplanan veriler kullanılmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle, katılımcıların kendi liderlerini değerlendirmesine dayanır.

Anahtar Kelimeler

Pozitif Psikoloji, Liderlik Davranışları, Cronbach Alfa, Yapısal Eşitlik Modellemesi, Tatmini, Örgütsel İklim.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut değil (Kaynakta belirtilmemiştir.)

Kurum E-posta Adresleri: nisaeksili@akdeniz.edu.tr

Yazma Adresi: Nisa EKİL (Akdeniz Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Antalya, Türkiye)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2021

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için genellikle sorumlu yazardan izin alınması tavsiye edilir. Ticari kullanım veya geniş ölçekli uygulamalar için

yazarla iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Sorumlu Yazar İletişim: Nisa EKİLİ (nisaeksili@akdeniz.edu.tr)

Kaynaklar

Ekili, N. ve Alparslan, A. M. (2021). Hizmet Sektöründe Pozitif Liderlik Ölçeği geliştirme çalışması. *Journal of Organizational Behavior Review*, 3(1), 88-112.

Makalenin orijinal PDF dosyası şu adresten indirilebilir: [hizmet-sektorunde-pozitif-liderlik-olcegi-toad.pdf](#)

Makalenin Dergipark üzerindeki bağlantısı: [dergipark.org.tr](#)

Hizmet Sektöründe Pozitif Liderlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesi için lütfen Ekili ve Alparslan (2021) tarafından yayınlanan orijinal makaleye başvurunuz.